

TANRI VAR MI?
BİR ARAYIŞIN TARİHİ

W. DAVID BECK

ÇEVİREN
MUSA YANIK

WILLIAM DAVID BECK

ABD’li felsefeci ve ilahiyatçı (d. 1947). Houghton College’da lisans, Trinity Evangelical School’da din felsefesi alanında yüksek lisans yaptı. Doktora derecesini Boston Üniversitesi’nden aldı. Liberty Üniversitesi’nde emeritus felsefe profesörüdür. Tanrı kanıtlamaları, dinler ve felsefe tarihi üzerinde çalışan Beck’in yazıları *Philosophia Christi*, *Journal of the Evangelical Theological Society* ve *Christianity Today* gibi dergilerde yayımlanmıştır.

Başlıca eserleri: *Raised on the Third Day: Defending the Historicity of the Resurrection of Jesus* (2020, Michael R. Licona ile birlikte ed.)

MUSA YANIK

İstanbul’da doğdu (1988). Anadolu Üniversitesi Felsefe Bölümü’nden mezun oldu (2012). Yüksek lisansını Ondokuz Mayıs Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı’nda Prof. Dr. Metin Yasa danışmanlığında hazırladığı Alvin Plantinga’nın dini epistemolojisi üzerine yaptığı çalışmayla tamamladı (2019). Aynı yıl aynı bölümde doktora eğitimine başladı. Çağdaş felsefeci Graham Oppy’nin çalışmaları üzerine hazırladığı doktora tezine halen devam etmektedir. Din felsefesi ve epistemoloji başta olmak üzere çok sayıda yayınlanmış akademik çalışmaları mevcuttur. Stanford Felsefe Ansiklopedisi ve İnternet Felsefe Ansiklopedisi’nden yaptığı çevirileri Öncül Analitik Felsefe Dergisi’nde yayınlanmakla beraber ayrıca bu dergide yazarlık ve akademik bir dergide alan editörlüğü görevlerini yürütmektedir. Başlıca Eserleri: Alvin Plantinga, *Tanrı, Özgürlük ve Kötülük* (2022); *Dini Epistemoloji Nedir?* (2022), Alvin Plantinga, *Tanrı ve Diğer Zihinler* (2024)

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	11
ÖNSÖZ	12
I	
ARGÜMANLARIN BAŞLANGICI	14
2	
KOZMOLOJİK ARGÜMANLAR	36
3	
TELEOLOJİK ARGÜMANLAR	148
4	
AHLAK ARGÜMANLARI	248
5	
ONTOLOJİK ARGÜMANLAR	302
6	
ŞİMDİLİK HİKÂYENİN SONU	368
DİZİN	387

ÖNSÖZ

Bu kitabın uzun bir geçmişi var. 1969 yılında, lisansüstü okulumdaki ilk yıllarımda, bir dersi beş kez verdikten sonra, bu ders kitabının yazılması gerektiğini söyleyen Norman Geisler'ın lisansüstü asistanıyım. Görünüşe bakılırsa kendisi, bu kurala her zaman bağlı kalmıştır. Bununla birlikte, ben de neredeyse elli yıldır Tanrı'nın varlığı konusunda dersler veriyor ve bunları, yazıya dökmeye yeni yeni vakit buluyorum. Artık, bazı iyi bahanelerim olduğunu söyleyebilirim. On yıl içinde, yakında Liberty Üniversitesi adını alacak olan ve temel belgelerini ve idari prosedürlerini geliştirmesi gereken yeni bir kurumda, idari sorumluluklar almaya başladım.

Bütün bu çalışmalardan kesinlikle keyif aldığımı, ancak yoğun ders yüküyle birlikte, başka şeylere çok daha az zaman ayırabildiğimi söylemek isterim. Hâlihazırda bu idari görevler geçmişte kaldığı için, tekrar araştırma ve yazmaya başlamak bana büyük bir keyif veriyor. InterVarsity Yayınları'na bu zorlu görevi üstlenme fırsatı verdiği ve özellikle de David McNutt'a yazım sürecindeki iyi rehberliği için, Liberty Üniversitesi'ne ve dekanım Roger Schultz'a da bu projeyi çok daha kolay hale getiren araştırma izni için minnettarım.

Evrensel kültürde, Tanrı'nın varlığı ve onun gerçekliğinden daha fazla dikkate değer bir konunun varlığını düşünemiyorum. Dünyamız, dağılmış ve ayrıştırılmıştır. Bu hususun, evrensel kültürümüzün bizi birleştirecek herhangi bir doğruyu, hatta herhangi bir doğruyu bulmaktan vazgeçmesinin bir sonucu olduğuna inanıyorum. Hatta birçok insan bunun erdemli bir şey olduğunu düşünür. Ancak, bizi içine çekme tehlikesiyle karşı karşıya bırakan göreceli şüphecilik, bize bir-

leştirici bir faktör sağlamamaktadır. Doğru olmadan yalnızca güç vardır. Bu yola devam ettiğimiz sürece, karanlık günlere doğru gideceğimizi düşünüyorum. Bu kitabı yazmamdaki en önemli motivasyon, kesinlikle bu husustur.

Bunun gibi bir projenin açık bir güçlüğü, kitaba dâhil edilecek filozofların kesinlikle kimseyi tam anlamıyla memnun etmemesinden ileri gelir. Bu hikâyeye dâhil olan filozofların çoğunun, hatta birçoğunun, gerekli olduğu aşikârdır. Ancak, bunun ötesinde herkesin favorileri ve vazgeçilmezleri vardır. Örneğin, varsayalım ki Bob, bir husustaki en önemli noktayı ilk anlayan ya da ona dair nihai bir çürütmeyi yazan kişi olduğunda, nasıl olur da Rob'u dâhil edip, Bob'u dışarıda bırakabilirdim ki? Bu nedenle, bazen çok sınırlayıcı olmak durumunda kaldım. Hem sonuçta son elli yılda, kim ontolojik argümana ağırlık *vermemiştir* ki? Veya kötülük probleminin argümanlardan herhangi biri üzerinde ne kadar etkisi olduğu veya olmadığı konusuna ne demeli? Peki hassas ayar konusu? Dolayısıyla söyleyebileceğim tek şey, *elimdeki* amaçlar için, en önemli olduğunu düşündüğüm şeyleri dâhil etmek adına, elimden gelenin en iyisini yaptığımdır. Mevcut tartışmanın çok azının yeni olduğunu belirtmek için, her argümanın ilk aşamalarına, sıklıkla daha fazlasını dâhil ettiğimi de eklemem gerekir.

Bu projeyi, tarihsel olarak ortaya koymanın bir diğer güçlüğü, halen gelişen ve gelişmeye devam eden bu hikâyeyi anlatabilmekten ileri gelir. Esasında değişime tabi olan bireyler hakkında, birçok tanımlayıcı olgudan bahsettiğimi söylemek isterim. Bu kitap yayınlandığında bile, muhtemelen birkaç değişiklik olacaktır. Bu durumdan bahsi geçen şekilde etkilenecek olan okurlardan özür dilerim, ancak tüm gerçekleri doğru bir şekilde ortaya koymak için, elimden geleni yaptığımı söyleyebilirim.